

Urząd Regulacji
Energetyki

Liberalizacja rynku gazu w Polsce

stan obecny i perspektywy

Warsztaty dla uczestników rynku gazu
16 października 2014 r.

Warszawa, 2014

Stan obecny

Odbiorcy końcowi:

- 6.9 mln odbiorców końcowych, w tym 6.6 mln gospodarstw domowych

Sprzedawcy gazu:

- PGNiG SA – 95% udziału w rynku (wydobycie, import, obrót hurtowy i detaliczny). PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. – od sierpnia 2014 r.
- Alternatywni sprzedawcy gazu na rynku krajowym i rynkach zagranicznych

Platforma obrotu:

- Towarowa Giełda Energii S.A. (obróć gazem od grudnia 2012 r.)

Przesyłanie gazu:

- OGP Gas System S.A. – operator dla gazociągów krajowych, w tym gazociągu jamalskiego

Dystrybucja:

- Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. – największy OSD
- 48 małych OSD

Magazynowanie:

- Operator Systemu Magazynowania Sp. z o.o.

Zużycie końcowe:

~ 15 mld m³ (166 TWh)

Wydobycie krajowe:

~ 4,2 mld m³ (46 TWh)

Import:

~ 11 mld m³ (125 TWh)

Tranzyt:

~ 29 mld m³ (318 TWh)

Zdolności magazynowe:

~ 2,4 mld m³ (26 TWh)

Zdolności przesyłowe na połączeniach transgranicznych (mld m³ na rok, dane za 2013 r.)

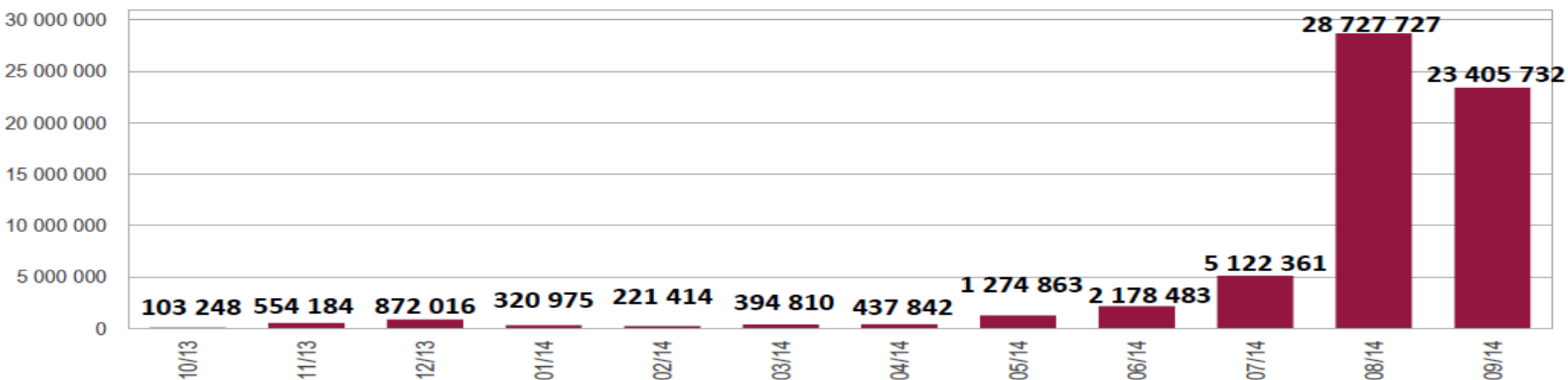

Kryteria zwolnienia z taryfowania art. 49 Prawa energetycznego

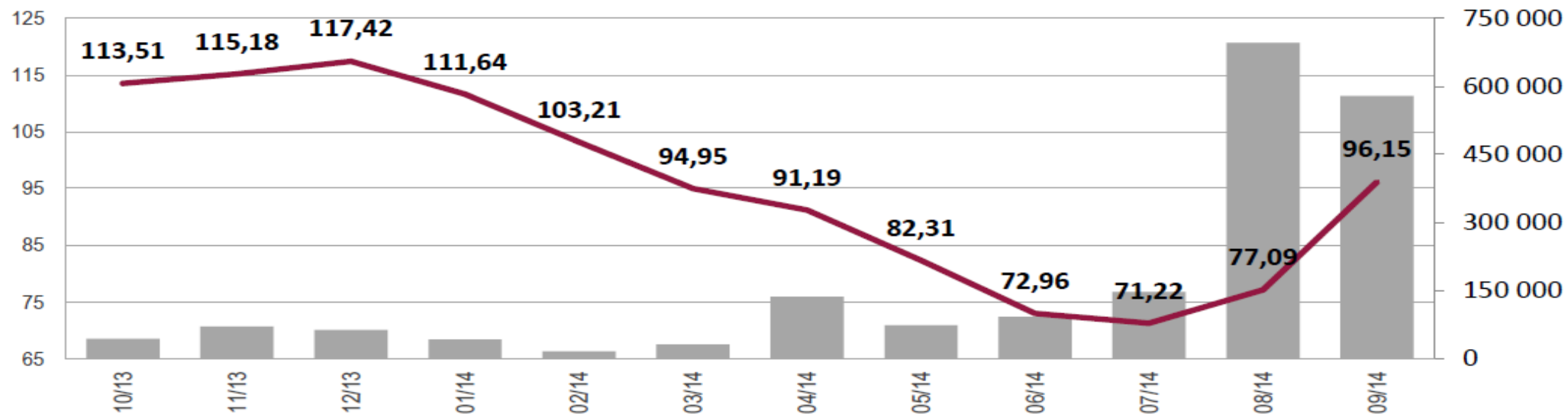
- liczba uczestników rynku i wielkość ich udziałów – *brak monopolu w dostawach do odbiorców końcowych*
- przejrzystość struktury i zasad funkcjonowania rynku – *istnienie zorganizowanej, płynnej platformy obrotu, stosowane ogólnie akceptowalne standardy umowne*
- istnienie barier dostępu do rynku – *nie istnieją istotne bariery wejścia na rynek gazu przez przedsiębiorstwa obrotu*
- równoprawne traktowanie uczestników rynku – *tożsame warunki sprzedaży dla podobnych odbiorców*
- dostęp do informacji rynkowej – *wiarygodny indeks cenowy*
- skuteczność zabezpieczeń przez wykorzystaniem pozycji ograniczającej konkurencję – *skuteczne działania organu antymonopolowego*
- dostępność do wysoko wydajnych technologii – *np. dostęp on-line do danych pomiarowych*

- zmiana systemu taryfowego – rozdzielenie opłat sieciowych od taryf za paliwo gazowe, taryfy to ceny maksymalne
- umożliwienie obrotu hurtowego gazem w oderwaniu od lokalizacji odbiorcy – wprowadzenie punktu wirtualnego
- rozbudowa połączeń transgranicznych i zdolności magazynowych, uproszczenie procedur rezerwacji przepustowości
- uruchomienie giełdy gazu – rynek spot i rynek terminowy
- wprowadzenie obliwa giełdowego – zapewnienie płynności
- usprawnienie procedury zmiany sprzedawcy – przyspieszenie procedur realizowanych przez operatorów
- decyzje UOKiK – zobowiązanie PGNiG do zmian umów z odbiorcami końcowymi

Miesięczne obroty łącznie z aukcjami w ostatnich 12 miesiącach (MWh) / Monthly Volumes including auctions for the Last 12 Months (MWh)

Miesięczne obroty (MWh) oraz ceny średnioważone wolumenem (PLN/MWh) na RDNg w ostatnich 12 miesiącach / Monthly Volumes and Average Weighted Prices for the Last 12 Months on Gas D-AM (MWh)

Najważniejsze problemy w zakresie spełnienia kryteriów rynku konkurencyjnego

- Monopol na rynku (udział największego powyżej 90%)
- Istotne bariery wejścia na rynek:
  - Dywersyfikacja dostaw
  - Koszty utrzymywania zapasów paliw
  - Ograniczona mobilność odbiorców końcowych (umowy take or pay)
  - Taryfowanie oparte na kosztach uzasadnionych – marże pomiędzy rynkiem hurtowym i detalicznym
- Wskaźnik zmiany sprzedawcy – mimo istotnej dynamiki ciągle nie przekroczył poziomu 1 promila.

Urząd Regulacji
Energetyki

Perspektywy dalszej liberalizacji rynku gazu

- Wzrost płynności rynku giełdowego oraz udziału alternatywnych sprzedawców na tym rynku?
- Możliwe zmiany przepisów o dywersyfikacji i zapasów obowiązkowych?
- Wdrożenie decyzji zobowiązaniowej UOKiK?
- Postępowanie w ETS ws regulacji cen gazu – perspektywa zmian przepisów prawnych?
- Restrukturyzacja długoterminowych kontraktów importowych?
- Zmiany zasad korzystania z systemu przesyłowego – wdrożenie kodeksów sieci UE?
- Nowe zdolności przesyłowe na połączeniach z UE i terminal LNG?
- Nowa polityka energetyczna wobec rynku gazu?
- Perspektywa połączenia polskiego rynku z sąsiednimi rynkami gazu?

Kryteria UE dot. uznania rynku za konkurencyjny:

- Istnieje zorganizowany rynek spot i rynek terminowy (obróć w punkcie wirtualnym)
- Wskaźnik koncentracji rynku (HHI) poniżej 2000
- Liczba źródeł pozyskania gazu – co najmniej 3
- Wskaźnik bezpieczeństwa dostaw (residual supply index) $> 110\%$
- Wskaźnik koncentracji obrotu hurtowego $< 40\%$ udział w sprzedaży/zakupie posiada jedna grupa kapitałowa
- Wskaźnik płynności rynku – oferty zakupu/sprzedaży dla poszczególnych kontraktów powyżej 120 MW dziennie
- Liczba transakcji handlowych dziennie, od co najmniej 50 na rynku spot, do co najmniej 8 dla kontraktów $n+2$.
- Rozpiętość cen (spread) - różnica pomiędzy ceną średnią a najlepszą ofertą $< 1\%$

Okresowe przeglądy, czy zostały spełnione kryteria rynkowe.

Jeśli kryteria nie zostały spełnione – przyjmuje się plan naprawczy.

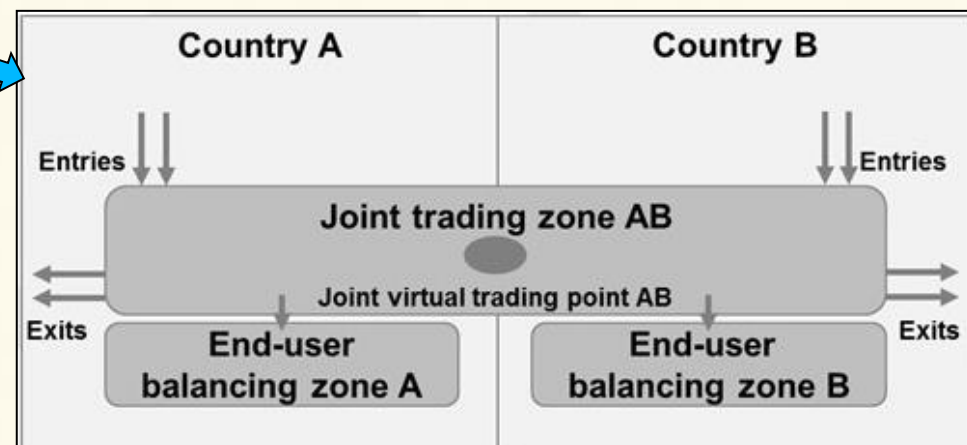
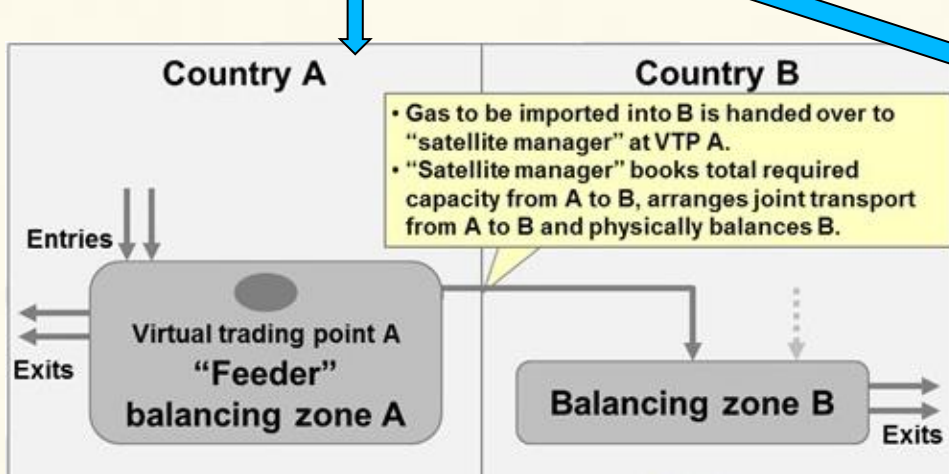
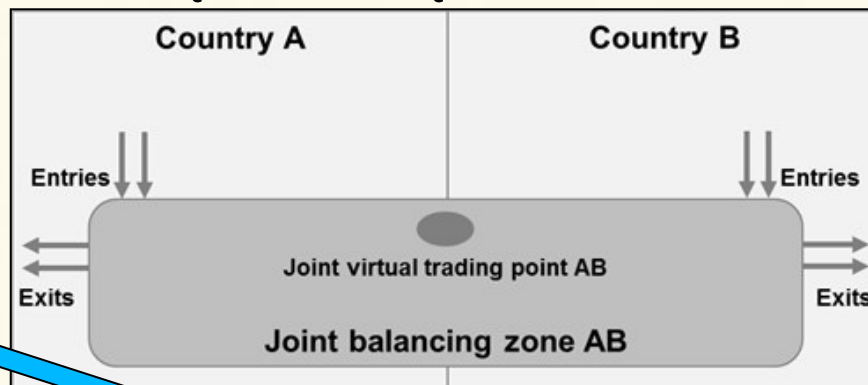
Integracja jako główne narzędzie zwiększenia konkurencyjności rynków gazu.

Modele integracji:

Market merger →

Trading region →

Satellite market

Urząd Regulacji
Energetyki

Dziękuję za uwagę

Aldona Kaźmierska

**Zastępca Dyrektora
Departament Rozwoju Rynku
i Spraw Konsumentkich**